

"Een nieuw stadion betaalt zichzelf terug. Maar we kunnen niet beginnen"

* Het Laatste Nieuws/Waasland, Het Laatste Nieuws/Westkust, Het Laatste Nieuws/Westhoek, Het Laatste Nieuws/Vakantie, Het Laatste Nieuws/Pajottenland, Het Laatste Nieuws/Vlaamse Ardennen, Het Laatste Nieuws/Oostkust, Het Laatste Nieuws/De Nieuwe Gazet, Het Laatste Nieuws/Mandelstreek, Het Laatste Nieuws/Middenkust, Het Laatste Nieuws/Mechelen-Lier, Het Laatste Nieuws/Leiestreek, Het Laatste Nieuws/Limburg, Het Laatste Nieuws/de Ring-Brussel, Het Laatste Nieuws/Kempen, Het Laatste Nieuws/Gent-Wetteren-Lochristi, Het Laatste Nieuws/Gent-Eeklo-Deinze, Het Laatste Nieuws/Dendermonde, Het Laatste Nieuws/Denderstreek, Het Laatste Nieuws/Leuven-Brabant, Het Laatste Nieuws/Brabant-Hageland, Het Laatste Nieuws/Antwerpen Zuid, Het Laatste Nieuws/Antwerpen Stad, Het Laatste Nieuws/Antwerpen Noord

2018 is het jaar waarin de Rode Duivels op z'n minst probéren wereldkampioen te worden. Maar hoe moet het nadien verder met ons voetbal? Uw krant sprak met de beleidsbepalers die het komende decennium aan het stuur zitten. VANDAAG DEEL 2: DE STADIONSTAGNATIE. Gisteren kon u lezen dat veel Belgische clubs afhankelijk zijn van transferinkomsten. De grote uitzondering is AA Gent, met dank aan zijn nieuwe Ghelamco Arena. Terwijl een nieuw stadion dé hefboom is voor het voetbal, hinkt ons land lichtjaren achterop tegenover de buurlanden. Beterschap is er niet in zicht.

Als ik stadions bezoek, voel ik me in bijna elk ander land klein. Portugal heeft sinds hun EK tien nieuwe stadions. Tien! En wij in België? Sorry, er is niks. Anderlecht is te klein. Brugge heeft te weinig faciliteiten. In het Koning Boudewijnstadion kunnen we zelfs de pers niet goed huisvesten. We staan nergens, we zijn een onderontwikkeld land."

Het zou zomaar een citaat van bondsvoorzitter Gérard Linard kunnen zijn van vorige maand, na het mislopen van het EK 2020. Bijna juist. Het zijn wel degelijk de woorden van de bondsvoorzitter, maar dan wel daterend van 2004. Jan Peeters maakte toen de balans op van de infrastructuur van het Belgische voetbal. Véértien jaar later is zijn uitspraak nog steeds pijnlijk actueel.

De bouwplannen van Club Brugge dateren van 2006. In het beste geval staat er in 2021 een stadion.

Anderlecht zoekt al vijftien jaar een locatie. Het is nog geen stap verder.

De timing voor een herbouwd Sclessin staat voorlopig op 2026.

België maakte zich belachelijk voor de ogen van de wereld met het Eurostadion-dossier - de Vlaamse regering schiet vóór 1 februari de omgevingsvergunning zo goed als zeker aan flarden.

Als Marc Coucke Anderlecht vergeleek met de adel uit het begin van de 20ste eeuw, bevindt de infrastructuur van het Belgische voetbal zich in de Middeleeuwen.

Dat is een probleem. Voor de voetbalfans, die vaak minstens evenveel betalen voor hun ticket als supporters in het buitenland, maar daar veel minderwaardige faciliteiten voor in de plaats krijgen. Maar vooral voor de voetbalclubs zelf. Niet zozeer omdat er in nieuwe stadions meer zitplaatsen zijn - sommige clubs krijgen hun stadion moeilijk vol -, wel omdat zo'n nieuwe infrastructuur een bedrijf op zichzelf is, dat voor een relatief stabiele stroom aan inkomsten zorgt. Kantoorruimtes kunnen verhuurd worden, viploges op maat gemaakt. Een stadion met de juiste faciliteiten lokt meer volk vroeger naar het stadion, waardoor de catering meer opbrengt. Een levensgroot voordeel in een wereld waar het gros van de clubs overleeft op basis van 'toevallige' inkomsten op de transfermarkt die elk jaar enorm variëren.

Kijk naar Ghelamco

In België is daar sinds 2013-2014 één lichtend voorbeeld van. De Ghelamco Arena van AA Gent. Het beste bewijs zien we in de financiële cijfers van hun debuutjaar in het nieuwe stadion. Zelfs in een seizoen zonder play-off 1 en waarin de transferuitgaven de -inkomsten overstegen, steeg de omzet met 50 procent. In de jaren nadien werden de Buffalo's voor het eerst in hun geschiedenis kampioen, bereikten ze als eerste Belgische club in vijftien jaar de tweede ronde van de Champions League en wipten ze Tottenham uit de Europa League. De olie in die plots krachtige motor is zonder twijfel de Ghelamco Arena, knikt Michel Louwagie, manager van AA Gent.

"De recurrente inkomsten (inkomsten die relatief 'constant' en dus structureel zijn, red.) zijn inmiddels gestegen van 16 naar 40 miljoen euro", zegt Louwagie. "Dat is een relatief stabiele geldstroom die 2,5 keer groter is dan in het verleden. We hebben winst gemaakt zonder Europees voetbal of uitgaande transfers. Een gigantisch verschil tegenover de periode voor ons nieuwe stadion. Je moet geen genie zijn om te beseffen dat dit onze club helemaal veranderd heeft. We zijn echt een bedrijf geworden. Die stabiele inkomsten laten ons toe om te investeren in duurzame zaken: ons oude oefencomplex hebben we gevoelig verbeterd en aan de jeugd geschonken, de A-ploeg heeft een nieuwe infrastructuur. Natuurlijk zitten de succesvolle campagnes in Europa daar voor iets tussen. Maar de hefboom is het stadion."

Moeilijk voor kleine clubs

Dat zien we ook terug bij clubs als KV Mechelen en Zulte Waregem, die hun stadion deels hebben vernieuwd. Hun financiële slagkracht is minder afhankelijk van de grillen van de mercato dan bij veel andere leden van de zogenaamde K11, ziet ook sporteconoom Wim Lagae van de KU Leuven. "Alleen ligt het voor veel clubs ook moeilijk om te investeren in hun infrastructuur. Een stadion financieren kost geld. Centen steken in stenen wil vaak zeggen dat er op korte termijn minder middelen zijn voor mensen - voor het sportieve budget dus. Terwijl één slecht seizoen, vooral voor de kleinere clubs dan, een grote ramp kan zijn. Als je degradeert, beland je in 1B en dat is financieel gezien de hel voor een profclub. De grote moeilijkheid is de moeilijke jaren doorkomen. Waar AA Gent bijvoorbeeld wel in geslaagd is."

De kip met de gouden eieren lijkt in België dus een vernieuwde stadioninfrastructuur. Niet voor niets zijn er de voorbije maanden en jaren steeds meer vastgoedondernemers opgedoken in de bestuurskamers: stadion-exploitatie is met voorsprong de grootste

duurzame groeiemarkt voor de Belgische clubs. Betere faciliteiten en meer structurele inkomsten kunnen onze clubs van de Middeleeuwen de Eigen Tijd in katapulteren.

Vergeleken met onze buurlanden hebben we meer dan een straatlengte achterstand. Of, zoals een bestuurder van een topclub zegt: "Het is soms gênant om clubs uit het buitenland te ontvangen." Alleen ziet het er op korte termijn niet naar uit dat België die achterstand snel kan goedmaken. Club Brugge en Anderlecht proberen al meer dan tien jaar tevergeefs een geschikte plaats te vinden voor een nieuwe infrastructuur. Om van het debacle van het Eurostadion nog maar te zwijgen.

De kip met de gouden eieren lijkt wel te broeden in een met Fipronil bevuild nest. Club Brugge-voorzitter Bart Verhaeghe zucht diep. "Jan Breydel is 'op'. Het water komt naar boven, de elektriciteit is verouderd. Alles is kapot. Op de dag dat wij naar een nieuw stadion van 40.000 plaatsen kunnen verhuizen, zal onze omzet met nog eens 15 tot 20 miljoen euro toenemen. De helft daarvan zullen we aan afbetalingen afstaan, de andere helft kunnen we investeren in het sportieve. Dat betaalt zichzelf dus terug. Maar we kunnen niet beginnen. Alle respect voor de spelregels van de wet, maar we wachten al zo lang, hebben al drie verschillende locaties toegewezen gekregen, en nog kunnen we niet beginnen bouwen. Terwijl we in achttien maanden tijd een volledig op onze maat gemaakt stadion kunnen optrekken. Frustrerend."

Dictatuur van het individu

De politieke structuur verhindert de groei van de clubs, zo vertelt iedereen die de voorbije decennia geprobeerd heeft een stadion te bouwen. Vlaams Minister van Sport Philippe Muyters, die in het verleden ook Minister van Ruimtelijke Ordening was, beseft dat als geen ander. Muyters wijst naar "de dictatuur van het individu" als grote schuldige. "Momenteel kan Jan en alleman een project tegenhouden. Dat kan niet meer de bedoeling zijn. Iedereen moet zijn ding kunnen zeggen, maar niet op elk moment van zo'n dossier. Wees transparant, laat iedereen zijn bezwaren in het begin van de procedure formuleren. Maar niet wanneer er al x aantal stappen zijn doorlopen."

De top van ons voetbal springt Muyters bij. Jo Van Biesbroeck, operationeel manager van Anderlecht: "Ik ben ook voorzitter van de Raad van Bestuur van Matexi, dat actief is in de immobiële sector. Wel: als je in Spanje een klacht wil neerleggen tegen een project, moet je borg staan voor de potentiële schade die je kan toebrengen. Hier kan één vertegenwoordiger van een buurtcomité een gans project stilleggen. De verhouding tussen de macht van het individu en het maatschappelijk draagvlak is in onevenwicht."

Ook Bart Verhaeghe stemt in: "België zit verkeerd in elkaar op dat vlak. Ik heb projecten ontwikkeld in Duitsland, Nederland, zelfs Frankrijk: als er binnen de overheid een meerderheid is die groen licht geeft, kan je beginnen. Binnen twee, drie jaar staat alles overeind. Maar hier? Vijf, tien, vijftien jaar later weet je nog altijd niet eens of je überhaupt kan starten, omdat iedereen kan betwisten. Via de gewone rechtbank, de Raad van State, het Grondwettelijk Hof, noem maar op. Er is een gebrek aan rechtszekerheid, terwijl dat de hoeksteen is van onze maatschappij. Kijk naar de cijfers: 85 procent van de GRUP's (Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan, red.) wordt teruggefloten door rechtbanken. Een slaagkans van 15 procent, daar kan je niet mee naar buiten komen."

Waar ligt de lijn?

Eindigen doen we waar we begonnen zijn. In de kantoren van AA Gent, in de Ghelamco Arena. De club boert goed in en dankzij haar nieuw stadion. "Maar", zegt Michel Louwagie. "Toch blijft het elke dag opnieuw een gevecht om dat model overeind te houden." De manager van Gent blijft elke euro drie keer omdraaien. Ook in goede tijden. "Ik heb de naam gierig te zijn, ja. En misschien is dat wel zo. Nog steeds." Want met de nieuwe inkomsten komen ook nieuwe zorgen. "Als je club groeit, verandert er veel. Spelers en makelaars zien dat ook en willen steeds meer geld verdienen. En op het einde van de dag kan je toch niet concurreren met de prijzen die ze in het buitenland betalen. Dus op een gegeven moment zeg ik: daar ligt de lijn en we betalen niet meer dan dat. Wil je meer? Dan vertrek je. Ik weet waarom ik zo ben. Omdat ik weet dat we als club moeten oppassen, elke dag opnieuw. Dat is de realiteit van ons voetbal."

Deel 2: De stadionstagnatie

Morgen Deel 3: SOS jeugd

Vrijdag Deel 4: Competitie(f)

bestuurder topclub

Copyright © 2017 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden